

для інвестування та виокремлення загальних критеріїв і показників оцінки при проведенні дослідження сприятиме об'єктивному аналізу економічних процесів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства відкриває нові можливості диверсифікації для інвесторів, підвищує гарантію вкладення коштів іноземних інвесторів в вітчизняні підприємства. В свою чергу, підвищення конкурентоспроможного рівня нерентабельних підприємств, шляхом комплексної оцінки, сприятиме модернізації економіки та підвищенню рівня розвитку держави.

Перспективи подальшого розвитку. Запропонований в роботі комплексний метод "зверху-вниз" не дає відповіді на всі питання, не є панацеєю при відборі підприємства для інвестування, тому перспективи його вдосконалення досить очевидні. Адже, наука постійно роз-

вивається, вчені пропонують нові моделі, нові розв'язки, які можна застосовувати при вирішенні проблеми в подальшому (напр. Модель Блека-Літтермана). Вдосконалюючи існуючий метод, можна підійти до інтегральної оцінки підприємства з малою часткою погрішності, що значно допоможе інвестору при розміщенні активів.

1. David M. Darts. The art of asset allocation. – USA, McGraw-Hill, 2003;
2. Дамодаран А. Инвестиционная оценка. – М: Альпина Бизнес Букс, 2004;
3. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент К.: МП ИТЕМ Лтд: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995. – 447 с.;
4. Десмонд Гленн М., Келли Ричард Э. Руководство по оценке бизнеса. – М.: РОО, 1994. – 274 с.;
5. Макроекономіка: підручник, за ред. Базиловича. – К: Знання, 2004;
6. Носова Н.М. Інвестиційна привабливість підприємства // Стратегічні пріоритети, № 1(2), 2007.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

Р. Рак, канд. екон. наук, доц.,
Ю. Нетесаний, асп.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В МЕЖАХ ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВОЇ ГРУПИ

В даній статті досліджено особливості формування джерел інвестиційних ресурсів та планування інвестиційних проектів промислово-фінансовими групами.

This article deals the particularity of the shaping the sources investment resource and planning investment project industrial-financial group.

В умовах ринкового реформування промислово-фінансовим організаціям необхідно шукати нові форми взаємодії та взаємозв'язку, однією з яких є промислово-фінансові групи. Аналіз світового досвіду функціонування інтегрованих компаній показує, що лише великі корпоративні структури здатні забезпечити технологічний прогрес.

В ринкових умовах, які постійно змінюються, актуальним завданням розвитку та підвищення ефективності діяльності промислово-фінансових груп є реформування системи управління ресурсами, що обумовлено дефіцитом фінансових ресурсів. Сьогодні дане завдання особливо актуальне для інфраструктури (підсистеми) промислово-фінансової групи (ПФГ), що поєднує господарські інститути з різними економічними інтересами. В цьому напрямку працюють: І.В. Алексєєв, Н.Ю. Невмержицька, Д. Салліван, Н.І. Андрушко, П.Ю. Буряк, Г.П. Куліш, О.Г. Мендрул, О.В. Бесараб та інші.

Стаття присвячена питанням формування джерел інвестиційних ресурсів промислово-фінансової групи та особливостям визначення найбільш ефективного напрямку розміщення фінансових ресурсів під час реалізації спільних стратегій, які стоять перед групою.

Починаючи з 1991 року для економіки України почався новий етап перетворень, які в першу чергу торкнулися промисловості країни. Було втрачено зв'язки з промисловими об'єктами колишніх країн СРСР, підприємства не отримували необхідну сировину, втратили ринки збуту, було назавжди зруйновано технологічні зв'язки. В подальшому реструктуризація деяких підприємств дозволила утворити сприятливі умови для розвитку країн, і сприяла поліпшенню управління на певних промислових об'єктах. Це, в свою чергу, дозволило певним промисловим структурам знайти необхідні їм інвестиційні ресурси, що досить важливо в умовах обмежених джерел і обсягів фінансування.

Важливе місце у структурній перебудові промисловості, на нашу думку, відводиться промислово-фінансовим групам. Саме з їх становленням та розвитком пов'язують зростання конкурентоспроможності та ефективності виробництва, утворення раціональних виробничих та кооперативних зв'язків, збільшення експортного потенціалу за рахунок об'єднання матеріальних та

фінансових ресурсів, а також вирішення проблем з не-достачею інвестиційних ресурсів.

Провідні економісти, які досліджували інтеграційні процеси в економіці, дійшли до висновку, що промислово-фінансові групи виникають там, де здійснюється широкомасштабна інвестиційна діяльність та існує єдиний центр регулювання інвестиційних ресурсів [1, с. 47].

Існуюча практика свідчить, що накопичення фінансових ресурсів з їх наступним використанням у виробничій сфері може здійснюватися за рахунок трьох основних джерел:

- ✓ акумулювання грошових ресурсів у головній компанії, що є інвестиційним інститутом;
- ✓ концентрація коштів внутрішніх інвесторів у фінансових інститутах промислово-фінансової групи із наступним їх наданням виробничим підрозділам;
- ✓ залучення грошових коштів зовнішніх інвесторів для забезпечення максимальної взаємодії фінансового та промислового капіталів в інвестиційній діяльності підприємства пфг.

В багатьох країнах світу діє безліч торговельно-промислових і промислово-інтегрованих структур, в їх межах, окрім виробничих та торговельних відносин, утворюються відносини інвестиційного характеру, які є головними чинниками руху економіки цих країн, оскільки саме інвестиційні ресурси виступають головними чинниками розвитку більшості країн світу.

Отже, об'єднання підприємств у ПФГ повинне забезпечити процес утворення фінансових ресурсів у результаті інтеграції промислового та банківського капіталів, певні форми яких об'єднуються в єдину систему господарювання. В основі такого об'єднання лежать спільні інтереси окремих господарських суб'єктів, а сьогодні консолідованих у промислово-фінансову групу для ведення спільної господарської діяльності, яка безпосередньо пов'язана з інвестиційною діяльністю промислово-фінансової групи.

Фінансові структури, які входять у ПФГ: банки, інвестиційні фонди, страхові та трастові компанії, які переслідують, в першу чергу, мету ефективного використання інвестиційних ресурсів шляхом їх диверсифікації, саме з її допомогою досягається синергічний ефект при об'єднанні різних за своєю суттю об'єктів господарювання.

В свою чергу, робота в умовах порушення виробничих зв'язків та загострення конкуренції вимагає швидкої модернізації підприємств, оновлення технологічної бази. Для цього необхідна значна концентрація інвестиційних ресурсів. Одним із варіантів вирішення цих проблем може стати об'єднання у промислово-фінансові групи шляхом реалізації проектів довгострокового інвестування для промислових підприємств.

Так, на думку Дворецької А.Є. та Нікольського Ю.Б., одним із завдань функціонування ПФГ має бути – "не нарощування власних інвестиційних ресурсів, а можливість контролю і управління ними в інтересах усієї структури, що дозволяє кожному окремому підприємству ПФГ бути впевненими у майбутньому" [2, с. 56].

Таким чином, у межах промислово-фінансових груп, як інтегрованих корпоративних структур, простежуються специфічні риси фінансових відносин, які виникають у процесі формування інвестиційних ресурсів групи. Головна відмінність у тому, що управління характеризується значно ширшою базою суб'єктів господарювання.

В межах ПФГ виникають внутрішньо групові відносини між окремими учасниками промислово-фінансової групи щодо формування і використання інвестиційних ресурсів. Тому склад джерел формування інвестиційних ресурсів ПФГ значно ширше, ніж у окремих підприємств. Розмежування джерел фінансування інвестиційних ресурсів промислово-фінансової групи на власні та залучені не розкриває їх складу. В дійсності джерела формування інвестиційних ресурсів промислово-фінансової групи доцільно розмежувати на внутрішні та зовнішні. При цьому до внутрішніх джерел фінансування інвестиційних ресурсів підприємств, які є членами промислово-фінансової групи, відносяться як власний капітал, так і внутрішньогрупові позики, це заборгованість перед банками і підприємствами, які входять до складу ПФГ. До зовнішніх джерел фінансування інвестиційних ресурсів промислово-фінансових груп відносяться кредити, запозичення та кредиторська заборгованість перед кредитними інститутами, організаціями та підприємствами, які не входять до складу ПФГ.

Отже, залучені джерела для фінансування інвестиційних ресурсів підприємств промислово-фінансової групи можуть бути внутрішніми та зовнішніми.

До того ж, використання зовнішніх джерел фінансування для промислово-фінансової групи полегшено, враховуючи корпоративний імідж і можливість збільшення заставного майна для залучення кредитних ресурсів. За рахунок цих факторів промислово-фінансова група може залучити фінансові ресурси на світових ринках кредитування значно дешевше, ніж у середині країни. Розширюються масштаби комерційного (небанківського) кредитування учасників групи, що дозволяє більш раціонально використовувати їх інвестиційний потенціал.

В якості головної переваги при формуванні і використанні інвестиційних ресурсів промислово-фінансової групи можна підкреслити обов'язкову участь банку в групі, що надає додаткові можливості для фінансування інвестиційних ресурсів. В утворенні та функціонуванні промислово-фінансової групи банк може відігравати роль розрахунково-фінансового центру, здійснювати розрахунково-касові та кредитні операції усіх учасників групи, формувати клірингову систему для підприємств та організацій, які входять до ПФГ. Також банк може бути головним депозитарієм групи, обслуговувати випуск та розміщення акцій компанії – учасників ПФГ.

Використання механізму внутрішніх (трансфертних) цін дозволяє вирішити задачу поповнення інвестиційних ресурсів за рахунок консолідації внутрішніх можливостей. Можливість скорочення трансакцій, що призводить до зменшення витрат, збільшуючи прибуток який може бути направлений на збільшення інвестиційних ресурсів.

Таким чином, при формуванні джерел інвестиційних ресурсів у промислово-фінансових групах відбувається інтеграція виробничо-господарської та інвестиційної діяльності підприємств-учасників завдяки щільному взаємозв'язку між ними.

Розглядаючи інвестиційні ресурси ПФГ, як сукупність інвестицій великих акціонерних компаній, що являють собою багатоманітність внутрішніх та зовнішніх взаємовідносин між компаніями та іншими підприємствами в грошовій формі з приводу формування, розподілу і використання грошових потоків компаній, слід пам'ятати, що вони вирізняються масштабністю, різноманітністю та складністю грошових відносин.

Для реалізації зазначеного вище, необхідно вирішити ряд важливих задач:

- ✓ формування загального інвестиційного фонду;
- ✓ врахування інтересів усіх учасників групи, врахування корпоративних та окремих (інтересів господарюючого суб'єкта) стратегій;
- ✓ розподіл функцій при формуванні інвестиційних ресурсів між учасниками ПФГ.

Слід зазначити, що головною проблемою промислово-фінансової групи є досягнення такого рівня управління, який дозволить оптимально використовувати переваги промислово-фінансової інтеграції для реалізації спільних стратегій, які стоять перед групою. Ефективність системи управління інвестиційними потоками здебільшого залежить від інвестиційного механізму, покладеного в її основу. При розробці ефективної системи управління інвестиційними потоками постійно виникають проблеми гармонізації розвитку інтересів усіх учасників промислово-фінансової групи, наявність достатнього обсягу грошових ресурсів і збереження платоспроможності.

Тому варто усвідомити, що інвестиційний механізм функціонування промислово-фінансової групи повинен ґрунтуватися на розробці та реалізації річних та середньострокових планів інвестиційної діяльності учасників. Натомість інвестиційний менеджмент у великих інвестиційних структурах здебільшого покладається на певний підрозділ (фінансовий департамент) центральних компаній, покликаний забезпечити аналіз та планування фінансових показників (видатків, прибутків від реалізації продукції, чистого прибутку) інвестування, управління грошовими ресурсами, оптимізацію оподаткування, внутрішнє кредитування, консолідований облік.

Важливою складовою цього процесу є налагодження чіткого інформаційного забезпечення між центральною компанією та іншими учасниками групи, спільного обговорення та прийняття короткострокових та довгострокових стратегій. Виходячи з цього, будується загальна інвестиційна політика промислово-фінансової групи – поточна і на майбутню перспективу. Як правило, необхідність підприємств групи у фінансових ресурсах значно перевищує її можливості із залучення зовнішніх ресурсів, які є у розпорядженні банку чи центральної компанії промислово-фінансової групи. Тому при реалізації інвестиційного проекту центральна компанія детально аналізує розмір внутрішнього та зовнішнього інвестування в інвестиційні проекти, кредитні та інші документи, які господарюючий суб'єкт має намір підписати із зовнішнім інвестором.

Однією з найголовніших задач створення великих інтегрованих структур (ПФГ) є отримання синергійного ефекту у вигляді додаткових ресурсних можливостей учасників. Додаткові ресурси утворюються за рахунок координаційного центру центральної компанії, який забезпечує раціональний розподіл сировини, товарів та взаємодію між підконтрольними підприємствами, ліквідує дисбаланс в ціновій політиці кожного підприємства.

На сьогодні управління інвестиційними ресурсами ПФГ складається з:

✓ управління інвестиційними ресурсами на рівні промислово-фінансової групи, яке включає в себе регулювання, контроль, стимулювання інвестиційної діяльності в середині ПФГ;

✓ управління окремими інвестиційними проектами, які включають в себе планування, організацію, координацію протягом існування інвестиційного проекту шляхом застосування системи сучасних методів та технічного управління;

✓ управління інвестиційною діяльністю окремого суб'єкта господарювання – члена промислово-фінансової групи, яке припускає вибір об'єкта або об'єктів інвестування та проведення контролю за виконанням інвестиційного проекту.

Приймаючи рішення щодо визначення найбільш ефективного напрямку розміщення фінансових ресурсів, слід пам'ятати, що: по-перше, управління інвестиціями на рівні ПФГ – це, в першу чергу, аналіз інвестиційного клімату країни, який повинен включати наступні показники:

1. Динаміку валового внутрішнього продукту, національного доходу.
2. Динаміку розподілу національного доходу (накопичення та споживання).
3. Ступінь розвитку та прозорість приватизаційних процесів в країні.
4. Державного регулювання та втручання в діяльність підприємств в середині країни.
5. Стан розвитку інвестиційних, грошових, фондових та інших ринків.

По-друге, ставить перед промислово-фінансовою групою більш чітку задачу – визначення конкретного напрямку інвестиційної діяльності ПФГ з врахуванням стратегії її економічного та фінансового розвитку. На цьому етапі промислово-фінансова група визначає галузеву направленість своєї інвестиційної діяльності на короткострокову перспективу (інвестиції спрямовуються в найдинамічніше галузі економіки, на думку аналітичних відділів ПФГ), а також визначають основні форми інвестування на окремих етапах впровадження інвестиційного проекту. Галузева спрямованість інвестицій передбачає аналіз інвестиційної привабливості окремих галузей економіки, що передбачає позитивні кон'юнктурні зміни, зміни динаміки розвитку та перспектив щодо суспільного споживання продукції цієї галузі.

Крім того, оцінка інвестиційної привабливості галузі в процесі управління інвестиціями у межах промислово-фінансової групи доповнюється аналізом інвестиційної привабливості регіону (області). Вивчається інвестиційний клімат окремого регіону, враховуючи той факт, що продукція і підприємство однієї галузі, але у різних регіонах, мають різну привабливість.

Як відомо, інвестиційний клімат регіону представляє собою сформовану роками сукупність різноманітних соціально-економічних, природних, екологічних, політичних та інших умов, які визначають масштаби (об'єми, темпи) залучення інвестиційних ресурсів підприємством окремого регіону. Інвестиційний клімат включає у себе два компоненти – інвестиційну привабливість регіону та його інвестиційну активність.

Так, інвестиційна активність у певному регіоні представляє собою інтенсивність залучення фінансових ресурсів, визначається за допомогою комплексних інтегрованих показників. Вона може бути фактичною та прогнозованою. Фактична інвестиційна активність дає уявлення про загальний рівень інвестицій в певному регіоні і визначає регіони, на яких варто зупинити увагу керівництву ПФГ.

Інвестиційна привабливість регіону – це сукупність різних об'єктивних ознак, засобів, можливостей та обмежень, що спричиняють інтенсивність залучення інвестицій у певний регіон, який у свою чергу складається з

двох факторів – інвестиційного потенціалу та ризику певного регіону.

В свою чергу, інвестиційний потенціал регіону визначає сукупність об'єктивних економічних, соціальних та природно-географічних особливостей певного регіону і має велике значення для залучення інвестицій. Визначаючи інвестиційний потенціал регіону слід враховувати наступні показники:

- ✓ об'єм промислового виробництва;
- ✓ рівень розвитку малого підприємництва;
- ✓ частку збиткових підприємств регіону;
- ✓ наявність у регіоні комунікацій;
- ✓ рівень конфліктності трудових колективів з менеджерами та керівництвом підприємств;
- ✓ рівень злочинності;
- ✓ рівень безробіття;
- ✓ рівень екологічної забрудненості;
- ✓ відношення населення регіону до процесів глобалізації та формування ринкової економіки та інші.

По-третє, полягає у виборі конкретних об'єктів інвестування, в результаті яких аналізуються поточні пропозиції на інвестиційному ринку, а потім відбираються окремі інвестиційні проекти і фінансові інструменти, які відповідають основним напрямкам інвестиційної діяльності і економічній стратегії промислово-фінансової групи.

В процесі управління інвестиціями промислово-фінансовій групі необхідно забезпечити їх високу ефективність. Тому усі об'єкти інвестування, які потрапили до списку реалізації, аналізуються з позиції їхньої економічної ефективності. Згідно з результатами даного аналізу проводиться ранжування окремих інвестиційних об'єктів за критеріями їх ефективності і дохідності, при цьому відбираються до реалізації ті об'єкти, які є найбільш ефективними.

По-четверте, забезпечення ліквідності інвестицій. В процесі здійснення інвестиційної діяльності центральна компанія промислово-фінансової групи повинна враховувати, що в результаті зміни інвестиційного клімату щодо окремих об'єктів, інвестування може дати значно менший, ніж раніше запланований результат (прибуток). В результаті таких змін необхідно вчасно прийняти рішення щодо закриття цієї інвестиційної програми і розпочати процес рефінансування вкладеного капіталу. Тому по кожному об'єкту інвестування повинна бути проведена оцінка ліквідності інвестиції, а перевагу повинен отримати проект, який має найбільший потенційний рівень ліквідності.

По-п'яте, визначення необхідного об'єму фінансових ресурсів для інвестування та пошук джерел їх формування. На цьому етапі прогнозується загальна потреба в інвестиційних ресурсах, необхідних для здійснення інвестиційної діяльності промислово-фінансової групи в стратегічному напрямку. Виходячи з потреб в інвестиційних ресурсах, визначаються джерела їх формування, приймаються рішення щодо їх залучення поза межами промислово-фінансової групи при нестачі власних ресурсів або при можливості залучення достатньо дешевих фінансових ресурсів з інших джерел.

По-шосте, управління інвестиційними ризиками, які виникають у процесі здійснення інвестиційної діяльності ПФГ. На цьому етапі необхідно виявити ризики, з якими може зіштовхнутися промислово-фінансова група в процесі інвестування, і з урахуванням ризиків розробити заходи щодо мінімізації інвестиційних ризиків для групи в цілому і для конкретного інвестиційного проекту зокрема.

Отже, планування інвестиційних проектів промислово-фінансової групи – досить довгий, важливий та важкий процес.

Важливість цього процесу полягає у тому, що плануючи інвестиційну діяльність, промислово-фінансова група закладає базу (основу) свого майбутнього існування. Якщо проект інвестування добре спланований і

реалізований, промислово-фінансова група збільшить свої фінансові ресурси і отримає поштовх для подальшого розвитку. В іншому випадку декілька невдалих проектів можуть поставити ПФГ у досить скрутну фінансову ситуацію.

Таким чином, у загальному вигляді можна сформулювати наступні правила, які необхідно враховувати при плануванні інвестиційної діяльності:

- ✓ прибуток від інвестиційної діяльності повинен бути більше, ніж прибуток, який вона може отримати від зберігання коштів в інших активах;
- ✓ рентабельність інвестицій повинна перевищувати темпи інфляції;
- ✓ має забезпечуватись більша економічна вигода з меншим ступенем ризику.

Таким чином, інвестиційний проект повинен чітко відповідати і бути пов'язаний з обраною стратегією розвитку промислово-фінансової групи і враховувати майбутні перспективи ПФГ.

Як показує практика розвинених країн, фінансові структури повинні виконувати першочергову або істотну роль у промислово-фінансовій групі, володіти достатньою фінансовою стабільністю і потенціалом для ризикових довгострокових інвестицій. Саме банк ПФГ повинен виконувати функції головного кредитора підконтрольних підприємств, акумулювати вільні інвестиційні ресурси, проводити взаємні розрахунки, здійснювати фінансовий моніторинг, слідкувати за виконанням загальної стратегії промислово-фінансової групи.

В свою чергу, участь банків у складі ПФГ свідчить про активний вплив на формування загальних концепцій промислово-фінансової інтеграції та інвестиційного механізму зокрема. Особливу увагу банки приділяють експертизі (оцінці, аналізу) проектів інвестиційної програми, досліджуючи ступінь підготовленості підприємства до отримання та ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Тому варто сконцентрувати увагу на ролі банку в якості інвестиційного консультанта групи. Так консалтингові послуги допомагають вирішити питання доцільності та прибутковості розміщення інвестиційних ресурсів в тому чи іншому фінансовому активі. Також банки можуть працювати над інвестиційним плануванням та управлінням інвестиційними ресурсами промислово-фінансової групи. Такі консультації вимагають від банку утворення спеціального відділу та спеціальної інформаційної системи, яка накопичуватиме інформацію в розрізі основних стратегій промислово-фінансової групи, акумулюючи оперативні та звітні показники діяльності підконтрольних підприємств.

На наш погляд, сьогодні необхідний розумний розподіл функцій між підрозділами центральної компанії та фінансово-кредитними інститутами промислово-фінансової групи з приводу управління інвестиційними потоками підприємств, виходячи із інтересів усіх учасників промислово-фінансової групи і враховуючи стратегічні цілі групи в цілому. Вибір центра управління

промислово-фінансовою групою між центральною компанією та банком залежить від особливостей та мети створення конкретної промислово-фінансової групи.

Символічно, що в сучасних умовах ПФГ забезпечують себе інвестиціями на 65 %, а інші ресурси залучають за рахунок іноземних кредитів та розміщення цінних паперів. Однак, значна частка цих коштів спрямовується не на купівлю нового обладнання, а на підтримку старого у функціональному стані. Беручи до уваги те, що знос устаткування провідних підприємств України давно перевищив показник у 60 %, ці інвестиції в перспективі не здатні забезпечити стабільне функціонування підконтрольних промислових об'єктів [3, с. 6]. Це свідчить не стільки про відсутність коштів у промислово-фінансових груп, скільки про бажання великого бізнесу отримати швидкий прибуток, не витрачаючи значних коштів і не особливо піклуючись про майбутнє підконтрольних активів.

Враховуючи вище зазначене, на нашу думку, провідною позицією для промислово-фінансових груп щодо джерел фінансових ресурсів є вихід на IPO і розміщення власних облігацій. На підтвердження цього свідчить той факт, що нещодавні розміщення українськими компаніями цінних паперів на іноземних ринках підтвердили наявність інтересу іноземних інвесторів до вітчизняних підприємств. А це, в свою чергу збільшить приплив іноземних інвестицій в Україну. Разом з тим, залучення коштів на іноземних ринках ПФГ пояснюється тим, що іноземні ринки, як джерело залучення капіталу, є набагато привабливішими порівняно з місцевими фінансовими ринками. Це і не дивно, якщо взяти до уваги той факт, що українські банки здатні забезпечити приблизно 10 % капітальних інвестицій в країні, а строки і вартість таких позик для провідних промислово-фінансових груп є неприпустимими, враховуючи їх міжнародні кредитні рейтинги. Вони в змозі забезпечити підконтрольні підприємства більш дешевими іноземними ресурсами.

Підсумовуючи все вище сказане, можна стверджувати, що промислово-фінансові групи повинні знайти оптимальний спосіб акумуляції фінансових ресурсів і розробити програми їх цільового використання. Саме розробка і втілення в життя великомасштабних інвестиційних проектів дозволить промислово-фінансовим групам і нашій країні в цілому, якщо не поліпшити економічний та соціальний рівень життя, то хоча б сприяти суспільному формуванню явища подальшого розвитку та напрямку руху економіки України. Власне в цьому і повинні зіграти вирішальну роль провідні промислово-фінансові групи України, що вже активно функціонують на вітчизняному і на деяких закордонних ринках.

1. Мовсесян А.Г. Интеграция банковского и промышленного капитала: современные мировые тенденции и проблемы развития в России. – М.: Финансы и статистика. – 1997; 2. Дворецкая А.Е., Никольский Ю.Б. Финансово-промышленные группы: менеджмент + финансы. – М.: ПРИНТ-ЛАЙН. – 1995; 3. Біла С.О. Інституційні складові реформування відносин власності в Україні // Наукові праці ДонНТУ. Випуск 103-4, 2006.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

О. Рожко, канд. екон. наук, доц.

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ У БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

У статті розглядаються проблеми та перспективи зростання обсягів залучення іноземного капіталу у вітчизняну банківську систему. Визначаються основні групи ризиків, притаманні розвитку банківської системи в умовах активізації іноземного інвестування.

The problems and prospects of growth of bringing in foreign capital in the domestic banking system are examined in the article. The basic groups of risks, inherent development of the banking system in the conditions of activation of the foreign investing, are determined.

Перспективи розвитку української держави визначаються багатьма чинниками, серед яких визначальна роль належить її фінансовому потенціалу. Стабільний

розвиток економіки і соціальної сфери країни у цілому й кожного регіону зокрема можливий тільки за умови формування потужної та раціональної фінансової системи,